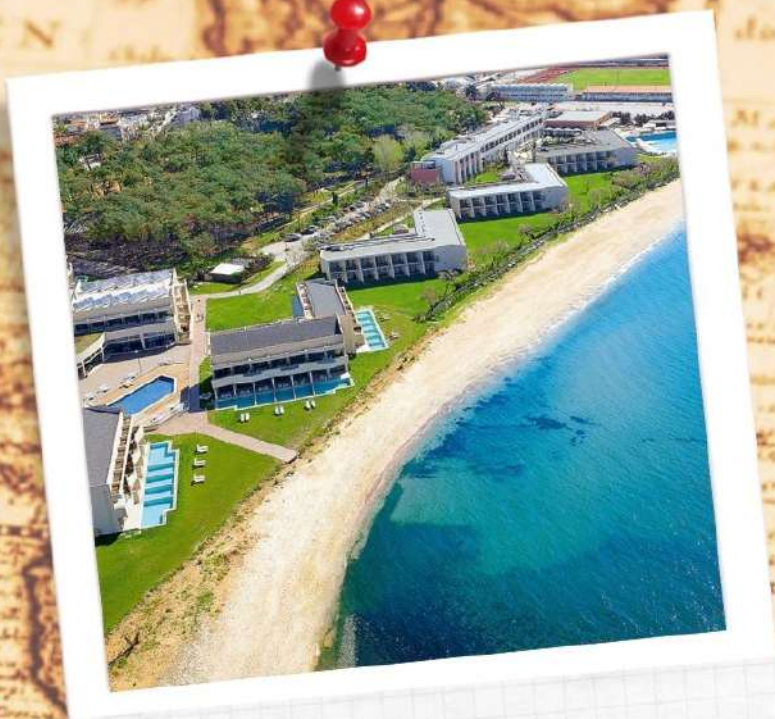

Наукові перспективи
Видавнича група

СУЧАСНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАУКИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

у рамках роботи Видавничої групи
"Наукові перспективи"

Матеріали XLV Міжнародної науково-
практичної конференції (07 червня 2024 року,
м. Олександрополіс, Греція
дистанційно)

*Мирного неба!
Більшої України!*

Міжнародний економічний інститут (Есеніце, Чехія)
Central European Education Institute (Братислава, Словаччина)
Національний інститут економічних досліджень (Батумі, Грузія)
Казахський національний університету імені аль-Фарабі (Казахстан)
Інститут філософії та соціології Національної Академії Наук
Азербайджану (Баку, Азербайджан)
Батумський навчальний університет навігації (Батумі, Грузія)
Регіональна Академія Менеджменту (Казахстан)
Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління
(Київ, Україна)
Асоціація науковців України (Київ, Україна)
Університет Новітніх Технологій (Київ, Україна)
Міждержавна гільдія інженерів консультантів (Київ, Україна)
Інститут освіти Азербайджанської республіки (Баку, Азербайджан)

у рамках Видавничої групи «Наукові перспективи»

СУЧАСНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАУКИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

*Матеріали XLV-ої Міжнародної науково-практичної конференції
07 червня 2024 року, м. Олександруполіс, Греція (дистанційно)*

2024 р.

International Economic Institute s.r.o. (Jesenice, Czech Republic)
Central European Education Institute (Bratislava, Slovakia)
National Institute for Economic Research (Batumi, Georgia)
Al-Farabi Kazakh National University (Kazakhstan)
**Institute of Philosophy and Sociology of Azerbaijan National Academy of
Sciences (Baku, Azerbaijan)**
Batumi Navigation Teaching University (Batumi, Georgia)
Regional Academy of Management (Kazakhstan)
**Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration
(Kyiv, Ukraine)**
Association of Scientists of Ukraine (Kyiv, Ukraine)
University of New Technologies (Kyiv, Ukraine)
Interstate Consultants Engineers Guild (Kyiv, Ukraine)
Institute of Education of the Republic of Azerbaijan (Baku, Azerbaijan)

within the Publishing Group “Scientific Perspectives”

MODERN ASPECTS OF MODERNIZATION OF SCIENCE: STATUS, PROBLEMS, DEVELOPMENT TRENDS

*Materials of the 45th International Scientific and Practical Conference
June 7, 2024, Alexandroupolis, Greece*

DOI: <https://doi.org/10.52058/45>

УДК 001.3-048.35:0/9](06)

C91

Схвалено до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління (Рішення № 1/6-24, від 03.06.2024)

Матеріали конференції індексуються у міжнародній пошуковій системі Google Scholar

Організаційний комітет конференції:

І.В. Жукова – кандидат наук з державного управління, доцент; *Є.О. Романенко* – доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України; *О.М. Непомнячий* - доктор наук з державного управління, професор, Заслужений будівельник України; *О.І. Дацій* - доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України; *О.М. Макаренко* - доктор медичних наук, професор; *Маркета Павлова* – директор Міжнародного економічного інституту (Чехія); *Юрій Кійков* - доктор інформатики, доктор технічних наук у галузі розвитку освіти (Чехія); *Володимир Бачишин* - доцент кафедри економіки (Словаччина); *Гумеїр Гусейн Ахмедов* – доктор педагогічних наук, професор (Азербайджан); *Петер Ошват* - доцент юридичного факультету (Словаччина); *Л.С. Ахметова* - доктор історичних наук, професор політології, професор кафедри ЮНЕСКО (Казахстан); *Бадрі Гечбаїя* - доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Батумського державного університету ім. Шота Руставелі (Грузія).

Секретар: *А.С. Ковальчук* - здобувач ступеня доктора філософії (PhD).

Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали XLV-ої Міжнародної науково-практичної конференції / за ред. І.В. Жукової, Є.О. Романенка. м. Олександруполіс (Греція): ВАДНД, 07 червня 2024 р. 511 с.

У матеріалах XLV-ої Міжнародної науково-практичної конференції висвітлені оригінальні дослідницькі та оглядові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів державного управління, права, економіки, історії, педагогіки, психології, техніки та інших галузей науки для їх інтеграції у європейський, світовий науковий простір.

Матеріали будуть корисними та цікавими науковцям, викладачам, педагогам-практикам, представникам органів державної влади та місцевого самоврядування, здобувачам вищої освіти, громадсько-політичним діячам, а, також, усім, хто цікавиться міжнародним досвідом реалізації інноваційних освітніх процесів.

Матеріали подані в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

© автори, 2024

© Видавнича група «Наукові перспективи», 2024

© Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління, 2024

© Асоціація науковців України, 2024

Лаптєв І. М. <i>Психічний розвиток дитини після розлучення батьків.....</i>	333
Манілов І. Ф. <i>Психологічна корекція девіантної поведінки неповнолітніх.....</i>	337
Мешко Г.М., Мешко О.І., Фіткайло М.І. <i>Розвиток асертивності майбутніх менеджерів як об'єкт наукового дискурсу.....</i>	341
Митус В. І. <i>Особливості соціально-психологічних аспектів дистанційної освіти в Україні.....</i>	345
Новіков С. О. <i>Сутність психологічного впливу діджиталізації на когнітивну сферу людини.....</i>	349
Овчаренко В. О. <i>Особливості психології бізнес-комунікацій.....</i>	353
Пушкар О. А. <i>Біологічна та соціальна детермінація когнітивного стилю.....</i>	356
Чернявська Т.П. <i>Інтуїція з точки зору когнітивно-афективної природи.....</i>	360
Шевцова О.М., Лук'янчук Ю.А. <i>Психологічні чинники розвитку емоційної сфери молодших школярів у сучасних умовах.....</i>	364
Шрагіна Л.І., Ракович І.А. <i>Використання штучного інтелекту в психології в контексті теорії розвитку штучних систем.....</i>	367

СЕКЦІЯ 5. МЕДИЦИНА

Веденєєв В.Д. <i>Етіологічні чинники переломів бугра зуба.....</i>	370
--	-----

Мешко Г. М.

завідувач кафедри педагогіки та менеджменту освіти,
*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Мешко О. І.

доцент кафедри психології,
*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Фіткайло М. І.

аспірант кафедри педагогіки та менеджменту освіти,
*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

РОЗВИТОК АСЕРТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО ДИСКУРСУ

Сучасний ринок праці в умовах постійних загроз і суцільних викликів потребує конкурентоздатних фахівців з високим рівнем стресостійкості і резильєнтності. Ефективним ресурсом професійної стресостійкості менеджерів є розвиток їх асертивності. Дослідження учених-психологів свідчать, що фахівці з високим рівнем асертивності менш тривожні, можуть краще протистояти стресу, більш успішні у професійній діяльності. Асертивність є важливою умовою попередження виникнення професійного вигорання і збереження психічного здоров'я [5].

Окрім цього, асертивність як здатність відстоювати власну позицію, демонструвати впевнену поведінку надзвичайно актуальна в соціумі зі значним діапазоном засобів впливу та маніпуляцій. Менеджери з високим рівнем асертивності здатні конструктивно взаємодіяти для досягнення поставлених цілей, з повагою ставитись як до себе, так і до колег, адекватно реагувати на критику, вміють впевнено та з гідністю відстоювати свої права і власну позицію, не принижуючи при цьому прав інших людей, приймати виважені управлінські рішення і брати на себе відповідальність. Асертивність передбачає самоствердження через конструктивну безконфліктну взаємодію у професійній діяльності.

У зарубіжній психології асертивність часто трактується у вимірах соціально-психологічних категорій, таких як впевненість, самостійність, успішність, незалежність. Асертивність визначають як важливу характеристику успішних людей, пов'язують цю якість із незалежністю і самостійністю особистості. Фахівці, які проявляють асертивність, зазвичай більш успішні, незалежні та можуть відстоювати свої інтереси і права, діяти відповідно до своїх ціннісних орієнтацій, незалежно від того, чи отримають вони схвалення і підтримку колег по роботі або інших людей. У вітчизняній психології цей феномен частіше досліджують у руслі таких проблем, як власна відповідальність та суб'єктність, особистісна позиція, вміння протистояти груповому тиску, а також в контексті проблем життєвих сенсів, особистісних виборів та ін. У науковій літературі асертивність виражають і через поняття «самоефективність» особистості, яке визначають як усвідомлену здатність особистості володіти собою в різних ситуаціях [1].

Асертивність вважають необхідною умовою життєдіяльності особистості як суб'єкта активності, котрий здатний до самостійного вибору напрямку професійного розвитку і життєвих цілей. Ця якість є важливим складником емоційного інтелекту, який впливає на соціальну адаптацію фахівця та успішність в різних сферах життя і професійній діяльності. Асертивність належить до гнучких навичок, які необхідно формувати у процесі оволодіння професійної компетентністю. Завдяки розвитку навичок асертивної поведінки у менеджерів накопичується позитивний досвід подолання труднощів управлінської діяльності, впевнених дій у реальних ситуаціях професійної взаємодії. Тому важливим питанням є пошук шляхів розвитку асертивності майбутніх менеджерів на етапі професійної підготовки.

Асертивність розкривається через такі особистісні риси, як: конструктивність, цілеспрямованість, впевненість в собі, відповідальність, рішучість, самостійність, незалежність, суб'єктність, наполегливість, ініціативність, вимогливість, здатність до емпатії та рефлексії [3]. Асертивність як інтегральна властивість особистості вміщує такі компоненти: емоційний (нервово-психічна стійкість, прийняття себе, прийняття інших, спонтанність емоційних реакцій, почуття міри, відсутність тривоги, почуття впевненості), когнітивний (орієнтація в соціальній ситуації та адекватність її оцінки, здатність передбачати результати власної поведінки, здатність дозволяти собі мати запити і вимоги, здатність орієнтуватися в соціальних очікуваннях, усвідомлення потреби у досягненні мети), поведінковий (готовність до дій, спрямованих на досягнення мети без посягання на права інших людей, здатність керувати своїм життям) та контрольно-регулятивний (відповідальність за свої вчинки; наполегливість у захисті своїх прав; самостійні дії;

обстоювання своєї думки, навіть якщо це пов'язано з якимись труднощами) [4]. Саме ці аспекти мають бути у фокусі уваги на етапі професійної підготовки менеджерів.

Студентський вік сприяє формуванню асертивності майбутніх фахівців, адже є сенситивним для завершення формування їх психофізичних та особистісних якостей. Розвивати асертивність майбутніх фахівців доцільно на початковому періоді навчання у закладі вищої освіти. Для розвитку асертивності використовують спеціально розроблені програми соціально-психологічного тренінгу, які сприяють формуванню таких рис, як наполегливість, твердість у намірах, доброзичливість, привітність та ін., а також тренінги асертивності, які безпосередньо спрямовані на формування впевненої поведінки.

Асертивна поведінка розвивається на основі самопізнання своїх сильних і слабких сторін, адекватної самооцінки і самоаналізу власних дій та вчинків, здатності до самоконтролю. Для розвитку асертивності майбутньому менеджеру необхідно: розібратися в особливостях свого темпераменту і характеру; зрозуміти причини своєї невпевненості; навчитися впевнено й неагресивно відстоювати свою позицію; безпосередньо говорити про свої бажання і відкрито заявляти про свої наміри, зважаючи на інтереси інших; навчитися самостійно регулювати власну поведінку та відповідати за неї; будувати свої життєві і професійні цілі на основі власних особливостей і можливостей, почутті власної гідності, поваги до себе та інших; досягати поставлених цілей, не маніпулюючи іншими.

Асертивна поведінка визначається особистісними рисами фахівця, вплив яких залежить від його мотивації і ціннісних орієнтацій. Розвивається асертивність у процесі міжособистісної взаємодії. Саме у взаємодії з іншими майбутній менеджер засвоює те, як висловлювати свої думки і потреби, як встановлювати особисті межі та захищати свої інтереси без порушення прав інших людей.

Комплексна програма розвитку асертивності охоплює цілеспрямовані заходи на навчальних заняттях, у волонтерській діяльності, у тренінговій групі. Тренінг асертивності, який ми розробили [2] і проводимо для майбутніх менеджерів, орієнтований на: 1) пізнання себе, формування уявлень про себе й про іншого як рівних суб'єктів професійної взаємодії; 2) усвідомлення переваг асертивної моделі поведінки в напружених ситуаціях спілкування над пасивністю, невпевненістю і некерованою, неконструктивною агресивністю; 3) розвиток здатності розрізняти невпевнену, впевнену, агресивну і маніпулятивну моделі поведінки; 4) розвиток умінь упевненої поведінки без посягання на права інших людей, навіть конструктивною агресивністю, через тренування

навичок використання асертивних технік у професійному спілкуванні;
5) формування прагнення до відповідальної, конструктивної, безконфліктної взаємодії у напружених ситуаціях управлінської діяльності. Тренінг спрямований на те, щоб майбутній менеджер у будь-якій ситуації управлінської діяльності діяв рішуче, чесно і дружелюбно, усвідомлював, що саме в його поведінці є результатом власного вибору, а що є результатом маніпуляцій оточуючих його людей.

Потребує розроблення система розвитку асертивності майбутніх менеджерів на етапі професійної підготовки у закладі вищої освіти.

Список використаних джерел:

1. Богдан Ж.Б. Асертивність особистості: теоретичне обґрунтування поняття та психодіагностичний інструментарій. *Габітус*. 2023. Випуск 51. С. 132-139. <http://habitus.od.ua/journals/2023/51-2023/22.pdf>

2. Meshko H., Meshko O., Habrusieva N., Leskiw A., Meshko H. Development of Assertiveness of Future Managers as a Condition for Success in Management. *Proceedings of the 5th International Scientific Congress Society of Ambient Intelligence – ISCSCI*. Setúbal, Portugal: Scitepress, 2022. P. 300-309. DOI: <https://doi.org/10.5220/0011354200003350>

3. Moiseienko V., Blynova O., Los O., Burlakova I., Yevdokimova O., Toba M., Popovych I. Assertiveness as a factor of students' choice of behavior strategies in social interaction. *Revista Inclusiones*. 2020. Vol. 7. N. 4. P. 259-272.

4. Подоляк Н.М. Факторна структура особистості асертивних та неасертивних осіб. *Наука і освіта: Науково-практичний журнал Південного наукового центру АПН України. Тематичний спецвипуск: «Психологія особистості: теорія, досвід, практика»*. 2013. № 7. С. 255-259.

5. Радчук Г.К. Становлення асертивності студентів як чинник попередження професійного вигорання у майбутніх фахівців. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2016. Вип. 1. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadpn_2016_1

*Матеріали XLV-ої Міжнародної науково-практичної конференції
(07 червня 2024 року, м. Олександрополіс, Греція дистанційно)*

СУЧАСНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАУКИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

Підписано до друку 05 червня 2024 р.
Формат 60х90/8. Папір офсетний.
Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2. Наклад 100 прим.

*Видавець: Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління
Свідоцтво серія ДК No4957 від 18.08.2015 р., Андріївський узвіз, буд.11, оф 68, м. Київ, 04070.*